

Barbara Buczek-Płachtowa

Raciąż, pow. Sierpc

Informator Archeologiczny : badania 4, 196-197

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko 4

Badania prowadził mgr A. Prinke. Finansował WKZ w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko (kultura łużycka) z okresu halsztackiego i osada otwarta z okresu wczesnego średniowiecza.

Badania ratownicze przeprowadzono na stanowisku położonym pomiędzy Przysieką Polską i Bojanowem Starym na terenie budowy fabryki Materiałów Budowlanych „Przysieka Stara”. Kultura łużycka jest reprezentowana przez 8 grobów ciałopalnych, popielnicowych. Dwa z nich posiadały obwarowanie z kamieni polnych, dwa inne usytuowane były na poziomie rozległego (około 6 x 3 m) bruku kamiennego. Jeden z obiektów miał charakter grobu symbolicznego, nie zawierał bowiem szczątków kostnych. Prócz popielnic i nielicznych przystawek w dwóch grobach odkryto po jednej krótkiej i grubej szpili żelaznej. Odkryte groby sąsiadują od zachodu z rozległym cmentarzyskiem ludności kultury łużyckiej z IV—V okresu epoki brązu (Bruszczewo, pow. Kościan Stanowisko 12).

Znacznie liczniejsze są materiały wczesnośredniowieczne które zalegały w 41 jamach, głównie odpadkowych oraz w 3 skupiskach, będących zapewne pozostałościami zniwelowanej warstwy kulturowej. Osada zajmuje teren 60 x 250 m. Prócz znacznych ilości ceramiki i kości zwierzęcych, uzyskano szereg przedmiotów żelaznych (13 noży, sztylet, 2 ostrogi, 3 krzesiwka, nożyce, rylec i klucz), 2 przęśliki i 3 brązowe kabłączki skroniowe. Na uwagę zasługuje również wydobyty z jam 33 dolny kamień żarnowy (tzw. „leżak”), który spoczywał tam in situ, z całkowicie zachowaną obudową z kamieni polnych, spojonych gliną. Skupisko Nr 1 dostarczyło kilkuset kawałków żużla z dużą zawartością żelaza.

RACIAŻ, pow. Sierpc

(patrz także: Uzupełnienia 69)

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska P.P. PKZ Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Barbara Buczek-Płachtowa. Finansował WKZ w Warszawie. Czwarty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne (X—XII w.).

Prace miały na celu przebadanie zasygnalizowanego w ubiegłorocznych wykopach wjazdu do grodu i rozpoznanie wnętrza grodu. Założono wykop przecinający całą szerokość wału (10 m x 18 m). Wystąpiła w nim krawędź konstrukcji wału oraz układ desek i belek, odbiegający od jego założeń konstrukcyjnych. Ułożone były poprzecznie do szerokości wału i

posiadały wiele nacięć bliżej nieokreślonych. Prawdopodobnie był to „chodnik” wjazdu i elementy zwałonych konstrukcji górnych wjazdu. Niemal w połowie szerokości wału wystąpiło bardzo intensywne gniazdo spalenizny. Znalaziono w nim bardzo dużo spalonych belek i desek dębowych oraz potłuczonych naczyń, jak gdyby wgniecionych między deskami „chodnika”. Na tym w poprzek wjazdu, ułożone były dwie duże, sosnowe belki, bardzo niestarannie obrobione, nawet z resztkami gałęzi na powierzchni. Wykop założony na majdanie odsłonił liczne ślady po słupach będących pozostałością po zabudowie wnętrza grodu. Narazie nie istnieje możliwość wykonania rekonstrukcji jej wyglądu. W wykopie tym znaleziono dużą ilość ceramiki, kości zwierzęcych, kościaną oprawkę noża zdobioną kółkami współśrodkowymi, szydło kościane i kilka nieokreślonych przedmiotów metalowych.

Prace będą kontynuowane.

RACIAŹ, pow. Tuchola

Katedra Archeologii Uniwersytetu
Łódzkiego

Badania prowadziła Pomorska Ekspedycja Archeologiczna Uniwersytetu Łódzkiego pod ogólnym kierownictwem doc. dr Jerzego Kmiecńskiego przy współudziale Zakładu Archeologii Polski Środkowej IHKM PAN w Łodzi. Finansował UŁ i PRN w Tucholi. Drugi sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne. Sprawozdanie opracowała mgr Małgorzata Kowalczyk.

Badaniami objęto wewnętrzny wał grodu oraz majdan. Ogólna powierzchnia wykopów wynosiła 175 m². Stwierdzono ślady trzykrotnego pożaru, jakiemu uległ wał. Ślady te dają się zsynchronizować z danymi historycznymi dotyczącymi grodu. Bezpośrednio pod wałem grodu stwierdzono istnienie łużyckiej warstwy osadniczej. Między wałami natrafiono na ślady konstrukcji drewnianej (prawdopodobnie pomostu) analogiczne do odkrytych w czasie ubiegłorocznych badań. U podnóża wału od wewnątrz grodu odkryto jamę wczesnośredniowieczną o bliżej nieokreślonym przeznaczeniu. Materiał zabytkowy znaleziony w obrębie wykopu na wale pozwala datować obiekt na II i III okres wczesnośredniowieczny.

W wykopach wewnątrz grodu stwierdzono: dwie jamy łużyckie, odpadkową jamę wczesnośredniowieczną oraz obiekt mieszkalny, który zasługuje na szczególną uwagę ze względu na znaczne rozmiary i bogactwo materiału zabytkowego pozwalającego datować go na III okres wczesnego średniowiecza. Prace badawcze będą kontynuowane w latach następnych.